

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/67/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118210378
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3118210378.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov - matky: C. D. E., nar. XX.XX.XXXX, štátnej občianky SR, trvale bytom F. G. XXX, H. G., t. č. bytom I. XX, H., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, so sídlom Piaristická 6667, Trenčín a otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana SR, trvale bytom J. XXXX/XX, F., t. č. bytom A. XX, K., právne zastúpeného Mgr. Petrom Hargašom, advokátom so sídlom Košická 56, Bratislava, za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Trenčín, o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, v odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde Žilina pod sp. zn. 14CoP/67/2024, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č.k. 31P/260/2018-900 zo dňa 29. novembra 2022, takto

rozhodol:

- Rozsudok Okresného súdu Trenčín, č.k. 31P/260/2018-900 zo dňa 29. novembra 2022 p o t v r d z u j e .
- Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.
- Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“, prípadne „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že „Návrh otca na zmenu zverenia maloletého A. sa zamietla. II. Zrušuje sa uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.202 v bode II. a v bode IV. III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Okresný súd s poukazom na vykonané dokazovanie a právnu úpravu v § 36 ods. 1 Zákona o rodine, § 24 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine, § 28 ods.1, 2 a 3 Zákona o rodine, § 62 ods. 1 - 6 Zákona o rodine, § 65 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 77 ods.1 Zákona o rodine návrh otca zamietol.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že otec dieťaťa sa svojím návrhom domáhal zmeny zverenia maloletého do jeho starostlivosti. Prvotným impulzom bola okolnosť, že matka nedala dieťa zaočkovať. Otec mal za to, že matka podceňuje a zanedbáva zdravotnú starostlivosť o maloleté dieťa, čo môže mať nepriaznivé následky na dieťa. Matka počas konania maloletého zaočkovať dala, následne však otec tvrdil, že matka nedokáže zabezpečiť plnohodnotnú komplexnú starostlivosť v záujme dieťaťa.

4. Okresný súd konštatoval, že celým konaním sa niesli vážne narušené vzťah rodičov, v strede ktorých sa nachádza maloletý syn účastníkov. Rodičia sú zahľtení svojím vzájomným konfliktom a neorientujú sa na zdravý vývin svojho syna, konflikt rodičov sa tak premieta do psychického vývinu dieťaťa. V prvom rade rodičia by sa mali snažiť dostať vzájomnú komunikáciu aspoň do takej roviny, aby dokázali slušne spolu komunikovať. V živote každého maloletého dieťaťa je totižto dôležité pôsobenie oboch rodičov na jeho výchovu a vývoj, a to bez ohľadu na ich partnerský rozchod či konflikt. Okresný súd mal za to, že v tomto prípade ani jeden z rodičov nevláda svoju rodičovskú rolu a mal by vyhľadať odbornú pomoc, aby hoci nevedome naďalej neubližoval svojmu dieťaťu a snažiť sa, aby jeho dieťa žilo svoje detstvo, venovalo sa škole, svojím záujmom a nie konfliktu rodičov, ktorí nedokážu dieťa pred týmto konfliktom ochrániť. Rodičia nedokážu spolu rozumne komunikovať, na jednej strane sa jeden rodič snaží, spraví ústupok, druhý rodič spraví niečo, prečo sa prvý rodič nahnevá. Matka uvádza, že celá situácia jej zasahuje do súkromia, celé vzťahy jej robia zle. Otec zasa direktívne žiada jasné pravidlá, pričom sa mu nemožno diviť, že ich žiada, pretože otec je ten z rodičov, ktorý má právoplatne upravený styk. Rodičia by sa tiež mali zamyslieť, ako si svoj život predstavujú ďalej. Ako chcú navzájom fungovať. Rodičia sa snažia rešpektovať súdne rozhodnutia, avšak donekonečna ich súd nemôže „vodiť za ručičku“ a určovať im všetko, čo majú robiť. Rodičia sú zodpovední a musia ako rodičia prihliadať na čo najlepší záujem dieťaťa.

5. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že s dobrým úmyslom okresného súdu cez výchovné opatrenia, pri ktorých okresný súd očakával, že vďaka nim sa rodičia naučia spolu normálne komunikovať, to rodičia dopracovali k tomu, že maloletý je totálne vyčerpaný z výsluchov, zo šetrení opatrovníkom, či chodenia na odborné poradenstvo.

6. Okresný súd zvýraznil, že nikto sa nikdy nedokáže zbaviť svojho detstva. Rodičia sa preto musia zamyslieť nad tým, aké detstvo prichystali oni svojmu synovi.

7. Maloletý mal 7 rokov, bol druhák na základnej škole a chodí po samých vyšetreniach, či lekároch. Rodičia nie sú schopní sa dohodnúť ani na základných faktoch, keď dieťa ochorie, keď matka povie, že ho nemôže dať otcovi. Dieťa cestuje na stretnutia s druhým rodičom, aj keď je choré, a to za predpokladu, že presun dokáže zvládnuť aj dieťa aj jeho rodičia. Uvedené je o dohode rodičov, o normálnom, ľudskom a zodpovednom prístupe k životu vlastného dieťaťa. Rodičia milujú svoje dieťa, ale aj napriek tomu nedokážu spolu normálne fungovať.

8. Na základe doteraz vykonaného dokazovania, keby okresný súd maloletého odňal z výchovného prostredia matky, podľa okresného súdu, by uvedené maloletý „teraz nezvládol“. Maloletý sa bojí sklamania, že keď bude s otcom spokojný a povie to pred mamou, tak ju sklame. Toto nie sú problémy, ktoré by malo riešiť 7-ročné dieťa a ktoré veľmi negatívne pôsobia na jeho psychiku. Rodičia majú samé negatívne postoje a myšlienky. Matka je tá, ktorá vybrala otca dieťaťa maloletému a naopak. Na skutočnosť, že vzťah rodičov dieťaťa skončil, nesmie v žiadnom prípade doplacať maloletý. Matka musí poznať potreby maloletého a okresný súd nenašiel žiadny dôvod, pre ktorý by maloletý nemal chodiť k otcovi. Otec má snahu a rola otca je v živote maloletého chlapca skutočne dôležitá.

9. V živote každého dieťaťa sú dôležití obidvaja rodičia. Matka vo vzťahu k dieťaťu evokuje teplo a otec svetlo, otec je ten, ktorý dieťa učí. Manžel matky nikdy nenahradí maloletému vlastného rodiča. S cieľom zabezpečiť úpravu vzťahov v rodine okresný súd nariadil výchovné opatrenia, najskôr na dobu 6 mesiacov, neskôr na nevyhnutnú dobu. Ich cieľom bolo uľahčiť prechod maloletého k otcovi, aby sa vedel preorientovať aj z prostredia do prostredia, aj usporiadať a zmenšiť konfliktné situácie medzi rodičmi, zlepšiť komunikačné schopnosti rodičov. Výsledkom výchovných opatrení je to, že maloletý je z toho všetkého unavený, medzi rodičmi naďalej pretrvávajú veľmi vážne konflikty, ktoré vníma predovšetkým maloletý. Rodičia sú sami zodpovední za to, že maloletý sa dostal do štádia, kedy to ovplyvňuje jeho správanie voči ním samotným, kedy vo vzťahu k matke prejavuje vzdorovité správanie, keď ho pripravuje na stretnutie s otcom a otca odmieta. Bolo preukázané, že otca odmieta aj v telefonátoch.

10. Maloletý si spracováva veľmi vážne narušené vzťahy medzi rodičmi svojím spôsobom primeraným detskému veku. Z vykonaného dokazovania nemal okresný súd preukázané, že matka zanedbáva starostlivosť o maloletého. Do rodiny chodil opakovane kolízny opatrovník, s rodinou sa pracovalo aj v rámci výchovného opatrenia.

11. Okresný súd konštatoval, že neboli splnené zákonné podmienky k tomu, aby s poukazom na § 26 Zákona o rodine, ktorý pojednáva o zmene pomerov, bolo nevyhnutné zmeniť súdne rozhodnutie. V stave, v ktorom teraz maloletý vníma v dôsledku konfliktných situácií správanie rodiča k rodičovi, by mu mohla byť zmena výchovného prostredia na ujmu a práve táto zmena by mohla ohroziť jeho ďalší zdravý vývoj. Nebolo preukázané ani zanedbávanie starostlivosti voči škole. Ani pediater neavizoval žiadne zanedbávanie starostlivosti pokiaľ ide o zdravotný stav maloletého.

12. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že sa maloletý nachádza v štádiu, keď vníma konfliktnú situáciu rodičov a od rodičov očakáva poskytovanie pocitu istoty, čo je prirodzené pre každé dieťa. Tohto pocitu sa maloletému od rodičov nedostáva, riešené sú ich vlastné problémy a okresný súd mal za to, že takýmto svojím správaním sami poškodzujú záujem maloletého dieťaťa. Súd má za to, že k úprave vzťahov medzi rodičmi neprispieje žiadna inštitúcia. Predovšetkým sami rodičia musia poznať potreby svojho dieťaťa a musia si uvedomiť, že nemajú škodiť svojmu dieťaťu, a nemajú svoje vzťahové problémy riešiť v prítomnosti maloletého dieťaťa.

13. Okresný súd mal za to, že výchovné prostredie u matky nateraz je dobré a z tohto dôvodu návrh otca zamietol. Otec žiadal aj o rozšírenie styku so synom, v tejto časti však svoj návrh zobral späť, pričom sa na pojednávaní vyjadril, že rozšírenie styku so synom by bola strata času. Otec nemá záujem o rozšírenie styku so synom v riadnom konaní, avšak pri príležitosti každých prázdnin sa domáha rozšíreného styku so synom neodkladným opatrením. Počas tohto kalendárneho roka otec už podal 8 takýchto návrhov na neodkladné opatrenie týkajúcich sa rozšírenia styku či zmeny zverenia maloletého dieťaťa. Otec presadzuje svoje záujmy, bez ohľadu na osobu maloletého, pričom toto presadzovanie odôvodňuje tým, že koná v záujme maloletého.

14. Podľa § 335 ods. 1 CSP, okresný súd zrušil uznesenie č.k. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.2021 v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti rodičom, aby sa spolu s maloletým podrobili sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu a v časti nariadeného neodkladného opatrenia, ktorým bol dočasne otcovi rozšírený styk s maloletým synom práve za účelom výkonu výchovného opatrenia. Otec tak bude ďalej realizovať svoj styk s maloletým v zmysle rodičovskej dohody, ktorá je súčasťou rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 34P/227/2016-420 zo dňa 05.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoP/55/2017-444 zo dňa 26.09.2017, pričom mu nič nebráni v tom, aby sa na súd obrátil s riadnym návrhom na prípadnú zmenu úpravy jeho styku so synom. O trovách účastníkov konania rozhodoval okresný súd v zmysle § 52 CMP.

15. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie otec maloletého dieťaťa, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd jeho návrhu na zmenu zverenia vyhovie. V prípade, že tomuto nevyhovie, keďže považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné, navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie s tým, aby odvolací súd zaviazal súd prvej inštancie na to, aby zveril maloletého na skúšobné obdobie 12. mesiacov do jeho starostlivosti a následne, aby súd vyhodnotil, či takáto zmena mala pozitívny vplyv na dieťa. Ak by napriek všetkému odvolací súd rozsudok potvrdil, tak žiadal, aby bol rozšírený jeho styk s maloletým podľa uznesenia Okresného súdu Trenčín sp. zn. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.2021 a súčasne, aby súd rozdelil všetky prázdniny v roku rovnako medzi matku a otca. Namietal, že on nepodával návrh na zverenie maloletého kvôli tomu, že dieťa nebolo zaočkované. Dôvodom jeho návrhu bolo množstvo krokov, ktorými matka poškodzovala jeho rolu ako otca pred maloletým a ohrozovala tým zdravý vývin dieťaťa. Nedostatok informácií o maloleťom, odmietanie každej pomoci pri výchove a starostlivosti, ignorovanie návrhu na rozšírenie styku, no najmä všetko, čo zistil o maloleťom pri jeho starostlivosti, bolo matkou znegované. Podstúpenie zákonného očkovania bolo iba jedným z bodov tejto ignorancie a odmietania. Súčasné správanie maloletého má korene v minulosti, kedy žil a aj žije v prostredí, kde mu je ukazovaný vzor, akým sa matka a jej rodina správa voči nemu. Namietal, že okresný súd v danej veci žiadnym spôsobom neodôvodnil rozsudok a neskúmal najlepší záujem dieťaťa. Hoci rozsudok je rozsiahly, absentujú v ňom závery, ktoré vyvodil z jednotlivých dôkazov a okresný súd neuviedol, ako jednotlivé dôkazy vyhodnotil. Nie je taktiež možné zistiť, ako súd vec posúdil a pod aký právny inštitút je možné vec subsumovať.

16. S poukazom na § 25 ods. 4 Zákona o rodine otec v odvolaní uviedol, že vzhľadom k tomu, že matka aktívne znemožňuje jeho styk s maloletým, mal okresný súd urobiť krok k tomu, aby maloleté dieťa bolo zverené do jeho starostlivosti. On cestoval z Bratislavy do Trenčína úplne zbytočne, keďže matka mu nedokázala odovzdať dieťa na realizovanie styku. Toto potvrdzujú aj správy z CDR L., z ktorých je zrejme,

že u matky nenastal žiadny progres pri odovzdávaní dieťaťa. Mal za to, že za danej situácie, keď on argumentoval tým, že matka zlyháva ako preferenčný rodič, mal okresný súd vyskúšať minimálne režim zverenia maloletého dieťaťa počas letných prázdnin a vyhodnotiť, či sa situácia nezlepšila. Poukázal na vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní, ktorý uviedol, že matka bola pri odovzdávaní maloletého A. nečinná, maloletého nepovzbudila, aby išiel k otcovi.

17. V odvolaní otec podrobne poukazoval na skutočnosti ohľadne zdravotnej starostlivosti o maloletého A. zo strany matky, zopakoval skutočnosti týkajúce sa pôvodného nezaočkovania maloletého, čo bolo nakoniec za matku (súhlas) vyjadrené aj vydaným rozhodnutím súdu. Ďalej uviedol, že príkladom nezvládnutia rodiča, ako aj konanie v priamom rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, je podanie návrhu matky v mene dieťaťa na zákaz jeho priblíženia voči osobe, ktorá je v ponímaní dieťaťa považovaná za blízku osobu. Matka takýto návrh podala na súd bez jeho súhlasu a vedomia a aj vedomia samotného dieťaťa, čo je podľa neho nutné považovať za konanie v priamom rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Toto konanie je vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12C/44/2022. Bol toho názoru, že už tento postup matky matku výslovne diskvalifikuje z toho, aby mohla ako matka tvrdiť, že maloletý má u nej vhodné výchovné prostredie.

18. Podľa odvolateľa výchovné opatrenie nenaplnilo svoje ciele, a to iba z dôvodov na strane matky, ktorá z výchovného opatrenia odchádzala predčasne, alebo sa naň nedostavila. Okresný súd taktiež nevykonal dokazovanie výsluchom svedkov, ktorých navrhol a rovnako nevykonal dokazovanie ohliadkou pri preberaní syna a pri styku s maloletým v otvorenom prostredí, čo žiadal už v roku 2021, no zostalo to bez odpovede. Okresný súd v rámci konania neprípustil viacero otázok, ktoré boli položené kolíznemu opatrovníkovi, čím nemohol byť riadne zistený skutkový stav veci a nemohol byť zistený názor dieťaťa prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Okresný súd bol všeobecne v danej veci pasívny a iba prihliadal na to, čo sa deje medzi rodičmi, nevykonal žiadne úkony, aby sa reálne situácia zlepšila, aby bol prípadne riadne realizovaný jeho styk s maloletým, resp. nevyskúšal, či by maloletému neprospievalo za danej situácie lepšie prostredie (výchovné) u neho.

19. V odvolaní otec namietal, že sa nemôže stotožniť s vyjadreniami kolízneho opatrovníka. Na úrade majú od neho 7 rokov rôzne žiadosti o pomoc pri výkone jeho rodičovských práv a povinností, avšak kolízny opatrovník nekoná v najlepšom záujme dieťaťa. Rovnako prokuratúra v konaní vyjadrila len vlastné názory, ktoré však nepodložila žiadnymi relevantnými závermi vedeckých publikácií. Názory prokuratúry dal odvolateľ prešetriť prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR, ktorý výsledok súdu oznámi.

20. Otec v odvolaní podrobne rozobral odôvodňovanie rozsudku súdu prvej inštancie takmer po každej vete, vyjadril k tomu svoje negatívne stanovisko a uviedol opačné názory ako má súd prvej inštancie. Pokiaľ išlo o zrušenie uznesenia súdu prvej inštancie sp. zn. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.2021 v bode II. a v bode IV., bol toho názoru, že toto nebolo dôvodné zrušiť, keďže predmetné konanie na súde prvej inštancie nebolo právoplatne ukončené. Nie je pravdou, že by nemal záujem o širší kontakt s maloletým v rámci styku. Pokiaľ súd chcel jeho návrh zamietnuť, bol povinný ponechať rozšírený styk podľa súčasnej úpravy uvedenej práve v uznesení z 24.09.2021. Ponechanie úpravy styku pred tohto rozhodnutia je dôkazom toho, že súd nemal na pamäti najlepší záujem dieťaťa. Na základe všetkých skutočností mal za to, že rozhodnutie súdu je arbitrárne a nie je možné z neho zistiť, čo vlastne bolo rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá bola dôvodom na zamietnutie jeho návrhu na zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti. Okresný súd navyše uviedol množstvo hodnotiacich úsudkov o ňom, ktoré nevysvetlil a nepodložil žiadnym príkladom, pričom tieto ho ponižujú.

21. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa sa písomne vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Poukázala na to, že súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania považoval za kľúčové východisko aj to, že v stave, v ktorom teraz maloletý vníma v dôsledku konfliktných situácií správanie rodiča k rodičovi, by mu mohla byť zmena výchovného prostredia na ujmu a práve táto zmena by mohla ohroziť jeho ďalší zdravý vývoj; výchovné prostredie u matky je nateraz dobré. Uviedla, že pojednávania na súde prvej inštancie preukázali, že rodičia sa na otázke úpravy styku s maloletým ako špeciálnej zložke rodičovských práv a povinností nevedia dlhodobo dohodnúť. Vzťahy medzi rodičmi sú veľmi vážne narušené, ich vzájomná komunikácia je nulová. Rodičia sa nevedia dohodnúť ani na elementárnych bežných veciach vo vzťahu k maloletému, čo vyúsťuje aj do trestných konaní, ale hlavne negatívne vplyva na psychický stav a zdravotný vývin

maloletého (traumatizujúce zážitky maloletého pri jeho preberaní otcom za účasti občianskeho združenia Rady pre práva dieťaťa, privolanie polície, násilné ťahanie do auta a pod.). V danej veci podľa jej názoru nemožno opomenúť fakt, že na súde bolo vydaných 23 neodkladných opatrení a 2 výchovné opatrenia. Zdôraznila, že okresný súd v danej veci vychádzal z veku dieťaťa, jeho školských aktivít, z doterajšieho vzťahu dieťaťa k druhému rodičovi - otcovi, priania dieťaťa, jeho emocionálnych a iných potrieb. Okresný súd v rozsudku dôrazne apeloval na rodičov, aby sa povzniesli nad vzájomné rozpory, komunikovali spolu, zmenili svoje správanie tak, aby negatívne nevlývalo na psychický vývoj dieťaťa. Bola toho názoru, že na základe doposiaľ vykonaného dokazovania, keby súd maloletého odňal z výchovného prostredia matky, maloletý by toto v súčasnosti nezvládol. Z vykonaného dokazovania pritom súd nemal za preukázané, že matka zanedbáva starostlivosť o maloletého. Tvrdenie, že maloletý A. je citovo naviazaný na matku podporuje aj skutočnosť, že na otázku prokurátorky na pojednávaní dňa 07.06.2022 odpovedala matka maloletého, že ak by súd zveril maloletého do starostlivosti otca, psychicky by ho to zlomilo. V tejto súvislosti dala do pozornosti uznesenie vyšetrovateľa OR PZ Trenčín zo dňa 04.11.2022 o začatí trestného stíhania, v ktorom je podozrivý otec dieťaťa pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona. Zo zápisnice o výsluchu maloletého na OR PZ v Trenčíne zo dňa 20.12.2022 je zrejme, že na otázky vyšetrovateľa a prokurátora maloletý odpovedal v tom smere, že chce bývať u mamy, maminu má rád, k otcovi nerád chodí, nemá ho rád, lebo robí zle mamine, k otcovi by chcel chodiť len raz za rok, otec mu kupuje darčeky, aby k nemu chodil. U otca sa nudí, preto sa hrá na mobile. Nechce sa s otcom stretávať a k nemu chodiť. Poukázal na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a rovnako na článok 41 ods. 1 veta prvá Ústavy SR, podľa ktorého manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona; zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých. S prihliadnutím na všetky okolnosti tejto veci, vrátane vyjadrenia maloletého, že chce bývať u mamy, ktorú má rád, skutočne zmena jeho prirodzeného výchovného prostredia by bola iba na ujmu maloletého a mohla ohroziť jeho ďalší zdravý vývoj. Na základe týchto skutočností považovala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za zákonný, na rozdiel od otca dieťaťa aj založený na skutočnostiach, ktoré majú oporu v skutkovom stave a dôkazoch obsiahnutých v spise. Rozsudok spĺňa kritéria racionálnej úvahy, vyvažuje dotknuté hodnoty a nachádza medzi nimi taký prienik, ktorý umožňuje predovšetkým ochranu záujmov maloletého, ktorý v plnom rozsahu zodpovedá obsahu aj účelu uvádzaného článku 41 ods. 1 Ústavy SR.

22. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa podala vyjadrenie matka maloletého dieťaťa, a to samostatne aj prostredníctvom právneho zástupcu. Matka uviedla, že podľa otca dieťaťa okresný súd niečo neodôvodnil, neprešetril, nepostupoval správne. Za tie roky sa už vyjadrila k nespočetne veľkému množstvu podaných návrhov otcom a už sa naučila, že pokiaľ sa otcovi dieťaťa nevyhovie, vždy bude nespokojný, bude sa dožadovať ďalších a ďalších vyjadrení na jeho otázky, podnety a bude žiadať súd, aby postupoval podľa neho, lebo to, čo píše otec, je správne. Veľakrát sa dohadovali na rozdelení prázdnin u maloletého, otec dal nejaký návrh a ak ona dala svoj a nevyhovela otcovi, podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, nikdy nehľadal kompromis. Pokiaľ poukazuje, že mu bránila v styku s maloletým a niekoľkokrát mu ho neodovzdala, otec nikdy nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by svoje tvrdenia potvrdil. Ona vždy maloletého pripravila na odchod k otcovi, ale sám maloletý odmietol k otcovi ísť. To už neraz preukázala obrazovými nahrávkami a súd jej dal za pravdu, že ona v styku otca s maloletým nebránila. Maloletý má 7 a pol roka a už vie povedať sám, čo chce a čo nie. Poukázala na to, že na otázku súdu, či za predpokladu, že by súd nevyhovel návrhu otca na zmenu výchovného prostredia s poukazom na súčasný stav dieťaťa, kedy otec súhlasil, aby rozšíril súd jeho styk s maloletým, otec odpovedal „mám za to, že rozšírením styku oproti pôvodnej úprave sa nič nevyrieši, je to strata času“, podľa jej názoru bola zreteľne položená otázka a otec na ňu jasne odpovedal. Predsa už na predošlom pojednávaní zobral späť svoj vlastný návrh na rozšírenie styku po tom, čo s ním súhlasila. Z tohto jej vyplýva, že niekto nevie čo chce, ale neprestane, kým to nedostane. Ďalej uviedla, že poukaz otca na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš v konaní sp.zn. 1P/60/2020, ktorým okrem iného súd poučil účastníkov podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, je dôkazom iba toho, že otec nekoná v záujme dieťaťa, ale v záujme sám seba, aby uspokojil svoju potrebu jej ako matke ublížiť odobratím maloletého, bez ohľadu na dieťa. Mal to pritom dobre naplánované, najskôr podajú „akože rodičia“ návrh na zverenie maloletého do náhradnej starostlivosti v konaní sp.zn. 35P/189/2022, ešte pred pojednávaním a potom poukážu na uvedený rozsudok. Má za to, že otec sa zámerne vyhol znaleckému dokazovaniu, keďže by bol veľký predpoklad, že by sa vyšetrením zistila pravda o tom, aký vzťah a citovú väzbu má otec k maloletému a naopak. Preto podal námietku, na základe ktorej sa zrejme znalecké dokazovanie nekonalo. Po prečítaní zápisnice z pojednávania, či vypočutí zvukového záznamu každý pochopí, že celé podanie na súd nie je o maloletom, ale o pomste otca voči nej, že našla odvahu a od neho aj s

maloletým odišla. Pokiaľ má maloletý k otcovi taký postoj aký má, že si nevyžaduje jeho prítomnosť, tak ona môže robiť čo chce, vie, že čím viac bude maloletého nútiť byť s otcom, tým viac sa to bude zhoršovať. Do CDR L. chodili viac ako rok a ani tam nedokázali maloletého veľakrát motivovať, aby išiel k otcovi. Už toto poukazuje na to, že maloletý nemá s otcom vybudovaný dobrý vzťah a to, aký vzťah si s ním otec vytvoril, je otcove striktné „musíš“. Otec si zo súdu urobil „komunikačný portál“ medzi rodičmi, tak aby ich (rodičov) niekto kontroloval a riadil. Tak ako si otec zaobstaral Radu pre práva dieťaťa ako svojho zástupcu a hovorca, v čom mu oni veľmi radi pomáhajú. Aj toto je dôkazom toho, že otec nie je samostatný, nevie prevziať otcovskú zodpovednosť sám na seba. Na jednej strane otec uvádza, aký záujem má o maloletého, ako s ním chce tráviť viac času a potom príde na pojednávanie a rozšírenie styku je podľa neho strata času. Dodala, že tieto konania zrejme nikdy neskončia, otec je chronický kverulant a tým, že nemá žiaden vzťah, žije sám, najnovšie je nezamestnaný, keďže požiadala o zvýšenie výživného, sa vyslovene vyžíva v tejto činnosti, o čom svedčia všetky jeho mnohostranné návrhy či vyjadrenia. Má za to, že ani súd nemá povinnosť odpovedať a vysvetľovať, prečo a ako k čomu dospel, lebo niekto niečo nepochopí alebo nechce pochopiť, lebo to nie je to, čo chce on. Žiadala rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

23. Právny zástupca matky vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že považuje tvrdenia otca uvedené v odvolaní za nepravdivé, zavádzajúce, subjektívne a ničím nepodložené. V prvom rade poukázal na to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je odôvodnené v súlade s konštantnou judikatúrou a otcovi nebolo upreté právo na súdnu a inú právnu ochranu. Skutočnosť, že sa otec s rozhodnutím vnútorne nestotožňuje, nespôsobuje jeho arbitrárnosť. Rovnako nesúhlasil s námietkou otca, že rozhodnutie neobsahuje právne posúdenie veci a nie je možné zistiť, ako vlastne súd vec posúdil a pod aký právny inštitút je možné vec subsumovať. Podľa jeho názoru je rozhodnutie vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Samotný fakt, že sa otec s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí nestotožňuje, neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Okresný súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností zvoleným spôsobom. Rovnako má za to, že súd splnil svoju povinnosť a nevykonanie navrhnutých dôkazov či už otcom alebo matkou riadne odôvodnil. Na základe dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, bol dostatočne zistený skutkový stav veci, súd sa zaoberal každým návrhom na vykonanie dokazovania a v napadnutom rozhodnutí uviedol dôvody, pre ktoré otcom navrhnuté dôkazy nevykonal. Má za to, že vykonanie otcom navrhnutých dôkazov by bolo nadbytočné a neúčelné. Poukázal na to, že kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 11.06.2020 navrhol súdu nariadiť výchovné opatrenie za účelom zlepšenia komunikácie a spolupráce rodičov s tým, že toto výchovné opatrenie bude aj v záujme dieťaťa. Matka s návrhom na uloženie výchovného opatrenia súhlasila, otec nesúhlasil len s miestom realizácie výchovného opatrenia v CDR L.. Následne otec podal proti nariadeniu výchovného opatrenia odvolanie, kde už poukazoval na nelogickosť výchovného opatrenia, zbytočnosť, irelevantnosť, nepreskúmateľnosť výchovného opatrenia a pod. Po tom, čo bol otec v tomto odvolacom konaní neúspešný, samozrejme podal aj mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie. Zo záverečnej správy CDR z tohto prvého výchovného opatrenia z 09.06.2021 pritom vyplýva, že otec je dominantný, direktívny, je s ním sťažená komunikácia, musí byť v prejave usmerňovaný, na otázky odpovedá zdĺhavo, po prerušení je podráždený, ofenzívny, pričom CDR zdôraznila, že u otca spozorovali egocentrické tendencie s ohľadom na vlastné potreby, striktné presadzovanie si vlastných záujmov a práv, bez ohľadu na dopad a vnímanie maloletého A.. Následne súd uznesením č.k. 26P/113/2021-12 z 24.09.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom povinnosť, aby sa spolu s maloletým podrobili sociálnemu a inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude realizovať v CDR v trvaní po nevyhnutú dobu s tým, že toto poradenstvo sa bude realizovať každý nepárny piatok v čase od 14:00 hod. do 15:00 hod. a každú páru stredu v čase od 15:00 hod. do 16:00 hod. Ďalej súd týmto neodkladným opatrením rozhodol o zmene úpravy styku otca s maloletým tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletým v každom nepárnom týždni v čase od piatku od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a v každom párnym týždni v stredu od 16:00 hod. do 17:00 hod. Taktiež súd rozhodol, že neodkladné opatrenie v časti úpravy styku bude trvať do právoplatnosti skončenia konania o zmenu zverenia a zmenu úpravy styku, ktorá je vedená na súde prvej inštancie pod sp. zn. 31P/260/2018. Zo záverečnej správy z tohto druhého výchovného opatrenia z 11.11.2022 vyplýva, že celková zvýšená angažovanosť otca do značnej miery sťažuje komunikáciu. Otec striktné presadzuje vlastné záujmy a práva bez dostatočného vnímania potrieb maloletého. Matka so žiadnou skúšobnou dobou nesúhlasí, dieťa sa nevychováva, ani výchovné prostredie sa neurčuje metódou pokus-omyl. U matky boli opakovane prešetrované pomery, resp. jej starostlivosť o maloletého a žiadne nedostatky zistené neboli. Pre maloletého je matka primárna

vzťahová osoba, maloletý sa opakovane vyjadroval, že chce žiť s ňou. Otec pritom na otázku súdu, či by za predpokladu, že by nevyhovel jeho návrhu na zmenu výchovného prostredia, s poukazom na súčasný stav dieťaťa súhlasil, aby bol rozšírený jeho styk s maloletým, na čo otec uviedol, že má za to, že rozšírením styku oproti pôvodnej úprave sa nič nevyrieši, je to strata času. Skutočnosť, že súdny spis má už viac ako 900 strán je iba dôkazom toho, že s otcom dieťaťa nie je možná dohoda. Má za to, že je v najlepšom záujme maloletého A., aby rodičia začali riadne komunikovať, o čo sa aj matka snažila. Zo strany otca však dochádza k patologickej komunikácii, kedy nielen matku zahľucuje siahodlhými vyjadreniami, ale aj súd, pracovníkov CDR, pritom podstata otcovi dlhodobo uniká. Je mylné sa domnievať, že narušené vzťahy v rodine zhojí súd, štátny orgán chrániaci záujem maloletého dieťaťa, či orgány činné v trestnom konaní. Podrobne sa vyjadril k najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, citoval článok 3 ods. 1, článok 12 ods. 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj rôzne rozhodnutia Ústavného súdu ČR a ESLP. Mal za to, že v prípade rozhodovania súdu vo veci starostlivosti o maloletých je vždy prioritou záujem maloletého dieťaťa, súd sa musí vždy snažiť vytvoriť stav právnej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodiča, avšak záujem maloletého musí byť vždy pred záujmom rodiča. Otec pritom nie je dostatočne vnímaný k aktuálnemu stavu ich syna, jeho psychickému stavu a nemá dostatočnú sebareflexiu pri riešení tejto situácie. V súčasnosti otec nedokáže potlačiť svoje záujmy pred záujmami maloletého syna. Je evidentné, že napriek 2 nariadeným výchovným opatreniam otec svoj prístup vôbec nezmenil, k žiadnej sebareflexii u neho nedošlo.

24. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu okresnej prokuratúry zotrval na všetkých svojich tvrdeniach. Namietal, že žiadny dôkaz nedokazuje, že dieťa je naviazané výlučne na matku, ide iba o pocit matky, ktorý bol sprostredkovaný prokuratúrou. Pokiaľ ide o poukaz prokuratúry na podané trestné oznámenie na neho pre trestný čin týrania blízkej osoby, zdôraznil, že v našom právnom poriadku platí prezumpcia neviny. Pokiaľ prokuratúra poukazovala na výsluch maloletého v trestnom konaní, resp. na OR PZ, toto vyjadrenie maloletého nie je možné overiť, keďže prokuratúra nepripojila žiadnu zápisnicu, ktorou by podporovala svoje tvrdenia. Poukázal na to, že prokuratúra sa nevyjadrila k faktu, že matka nezabezpečila očkovanie riadne a včas, že mu matka nedokáže odovzdať maloletého a pri preberaní dieťaťa je iba pasívna.

25. K vyjadreniu otca maloletého dieťaťa podala následne vyjadrenie aj Okresná prokuratúra Trenčín. Uviedla, že sa pridržiava svojho pôvodného vyjadrenia k odvolaniu otca. Uviedla, že trestný úsek tunajšej prokuratúry 16.02.2023 previedol do netrestného spisu dozorovej prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín uznesenie vyšetrovateľa OR PZ zo dňa 15.02.2023, ktorý zastavil trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, ktoré bolo začaté pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, kde bol podozrivý otec maloletého A..

26. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu matky a jej právneho zástupcu zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach v odvolaní. Zopakoval, že matka odpútava pozornosť od faktu, že nedokázala a stále nedokáže mu maloletého odovzdať a pripraviť na styk bez toho, aby vznikla napätá atmosféra. Podľa jeho názoru matka v otázke skúmania najlepšieho záujmu dieťaťa neuviedla žiadnu právnu argumentáciu, keďže sa nevyjadrila ani k jednej zložke, ktorá tento - pojem tvorí. Nerozumie, čo matka myslí slovami, že mu uniká podstatná, zásadná vec, a to je samotný A. a že má byť empatický a citlivý k jeho potrebám. Má snáď za ním prestať chodiť? Nemá sa o maloletého zaujímať? Ako si matka predstavuje jeho styk s maloletým? Ako chce matka prehlbovať jeho vzťah s maloletým A.? Matka síce uvádza, čo on nemá robiť, avšak nevie uviesť ani jeden relevantný spôsob toho, ako docieľiť to, aby sa mohol s A. plnohodnotne stretávať a tráviť s ním čas. Matka mu neumožňuje stretávať sa s maloletým nad rámec súdom určeného času a teda jej vyjadrenie je iba prázdnu deklaráciou bez akéhokoľvek obsahu. Matka vo svojich vyjadreniach nedala stanovisko k jej pochybeniam, ako je nezaočkovanie dieťaťa a neschopnosť odovzdať mu dieťa počas styku. Z jej vyjadrení nevyplýva, že by súčasná úprava styku nemohla byť rozšírená na základe rozhodnutia súdu.

27. Podaním zo dňa 12.04.2023 Krajská prokuratúra Trenčín oznámila, že preberá vstup do konania, vykonaný podľa § 13 ods. 1 CMP prokurátorom Okresnej prokuratúry Trenčín.

28. O odvolaní otca rozhodol Krajský súd Trenčín v konaní z 22. júna 2023 sp. zn. 17CoP/21/2023 a napadnutý rozsudok okresného potvrdil. Najvyšší súd SR svojím uznesením sp.zn. 7CdoR/18/2023 zo dňa 28. februára 2024 rozhodol tak, že Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 22. júna 2023 sp. zn. 17CoP/21/2023 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že

zistené skutočnosti dovolacím súdom predstavujú zmätočnosť vady v zmysle § 420 písm. e) a f) CSP a zároveň okolnosť, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP), pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Z dôvodu hospodárnosti konania sa najvyšší súd s ďalšími dôvodmi dovolania otca v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (bod 3.2) už nezaoberal, napokon by to už nebolo ani účelné, keďže odvolanie otca už Krajský súd v Trenčíne, ktorý vydal napadnutý rozsudok prejednávať nebude, po vrátení veci bude jeho povinnosťou vec bezodkladne postúpiť súdu kauzálnu a funkčne príslušnému na prejednanie odvolania otca, ktorým je Krajský súd v Žiline.

29. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom - otcom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolaní (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v napadnutých výrokoch (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

30. Na žiadosť otca bol termín verejného vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom oznámený právnomu zástupcovi otca (§ 110 CSP) odvolacím súdom Oznámením zo dňa 15. mája 2024 (č.l. 1382 spisu) v spojení s doručením č.l. 1384 spisu.

31. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie odvolania otca, a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty odvolateľa nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto mu nemôže dať za pravdu. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

32. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzovať, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

33. Hodnotenie dôkazov v zmysle § 191 CSP je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom, ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

34. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku

hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané otcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

35. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom otca sa žiada na tomto mieste uviesť, že zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností maloletého dieťaťa, poprípade súdom schválenú dohodu o výkone rodičovských práv a povinností, len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. Je tomu tak obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu stane s ohľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezaisťuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi tak, ako boli zistené v príslušnom konaní, vzťahujúcim sa k predchádzajúcemu súdному rozhodnutiu. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu. Súd musí pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Podľa zistení odvolacieho súdu všetky tieto postuláty boli v rozhodnutí okresného súdu dodržané. Dominantným ustanovením Dohovoru o právach dieťaťa prijatého v New Yorku 20. novembra 1989 vyhláseného pod č. 104/1991 Zb. je čl. 3, v ktorého prvom odseku sa konštatuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už ju uskutočňujú verejné alebo súkromné zariadenia sociálnej starostlivosti, súdy, správne alebo zákonodarné orgány. Záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí vo svojom čl. 3 totiž reflektuje skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiaduce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nedá sa odhliadnuť od toho, že aj dieťa samé je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodhateľnými, nescudziteľnými, nepremlčateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie, totiž to, aby uvedené atribúty nezostali prázdnyimi slovami. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

36. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že maloletý A. mal 7. rokov (v čase rozhodovania okresného súdu), navštevuje 2. ročník ZŠ, pochádza z partnerského vzťahu rodičov. Posledná úprava práv a povinností rodičov k maloletému A. bola uskutočnená rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 34P/227/2016-420 zo dňa 05.04.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoP/52/2017-444 zo dňa 26.09.2017, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý A. zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú vykonávať obaja rodičia. Otcovi dieťaťa bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 120 eur mesačne. Súčasťou rozsudku bola aj dohoda rodičov o úprave styku, na základe ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletým (s účinnosťou od 12.06.2017) v každom nepárnom týždni v roku od soboty od 08.00 hod do nedele do 19.00 hod. Následne Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 26P/113/2021-12 zo dňa 24.09.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil rodičom povinnosť, aby sa spolu s maloletým podrobili sociálnemu alebo inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude realizovať v CDR L. - H. v trvaní po nevyhnutnú dobu s tým, že odborné poradenstvo sa bude realizovať každý nepárny piatok v čase od 14.00 hod. do 15.00 hod. a každú párnú stredu v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod. Súd zároveň začal bez návrhu konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zmeny úpravy styku otca s maloletým a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým v každom nepárnom týždni v roku v čase od piatku od 15.00

hod do nedele do 18.00 hod a v každom párnom týždni v stredu v čase od 16.00 hod do 17.00 hod. Zároveň súd rozhodol, že toto neodkladné opatrenie v časti úpravy styku bude trvať do právoplatného skončenia konania o zmenu zverenia a zmenu úpravy styku, vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31P/260/2018. Na súde prvej inštancie prebieha pod sp. zn. 35P/189/2022 konanie o návrhu starých rodičov zo strany otca na zverenie maloletého A. do ich náhradnej osobnej starostlivosti, ktoré bolo prerušené do právoplatného skončenia konania o zmenu zverenia.

37. V prejednávanej veci sa otec maloletého podaným návrhom domáhal zmeny zverenia z dôvodov nezvládnutej zdravotnej starostlivosti zo strany matky o maloletého, keď matka maloletému nedáva potrebné lieky, antibiotiká v čase ochorenia, nedala maloletého riadne zaočkovať a neumožňuje mu stretnutie s maloletým nad rámec súdom ustanoveného styku. Súd prvej inštancie v konaní skúmal, či od poslednej úpravy o výkone rodičovských práv a povinností nastala taká zmena v pomeroch rodičov a maloletého, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému a či aktuálna osobná starostlivosť matky je v najlepšom záujme dieťaťa., pričom aj podľa názoru odvolacieho súdu dospel podľa odvolacieho súdu k správnejmu záveru, že sa súčasnej situácie, v kontexte všetkých skutočností, ktoré vyšli najavo návrh otca na zmenu zverenia nebol dôvodný.

38. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania okresným súdom je namieste záver, že rodinné pomery mal. A. v čase rozhodovania okresného súdu sú zlé, najmä z dôvodu vzťahových problémov a zlej komunikácie medzi rodičmi. Rodičia zaťažujú svojho syna do ustavičných konfliktov a vybavovania si vzájomných účtov, čo jednoznačne nie je v prospech zdravého psychického a citového vývoja maloletého. To, že rodičia majú konfliktný vzťah a tento maloletý citlivo vníma, vyústilo do jeho terajšieho správania, vzdoru a až odporu k stretávaniu sa s otcom.

39. Podľa zistení odvolacieho súdu, súd prvej inštancie predovšetkým vychádzal z vyjadrení kolízneho opatrovníka a zo záverečnej správy z CDR L. - H. zo dňa 11.11.2022 z realizácie výchovného opatrenia, z ktorej vyplýva, že konflikt rodičov sa nepochybne premieta do psychického vývinu maloletého a premieta sa aj do správania maloletého, ktorý je až vzdorovitý. Sám maloletý verbalizuje, že nechce chodiť k otcovi, ani do CDR. Napriek tomu, že všetci účastníci sa pravidelne zúčastňovali stretnutí v CDR, mali odlišné predstavy o naplňaní výchovného opatrenia a rôzne ciele, na ktorých chceli spolupracovať. Rodičia pracovníkov CDR zaťažovali do ich vzájomných sporov a ich vyjadrenia používali ako dôkazový materiál voči druhému rodičovi. Z toho dôvodu nebolo možné dospieť k vzájomným kompromisom, čím by sa mohla situácia v rodine upokojiť. CDR navrhlo súdu zväziť posúdenie vzťahov v rodine formou súdnoznaleckého dokazovania a na základe toho upraviť celoročne styk tak, aby bol pre maloletého bezpečný a podporujúci jeho emocionálne prežívanie. Pokiaľ otec maloletého namietal, že nie je zjavné, z akých skutočností a dôkazov okresný súd vychádzal, keď tvrdil, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov, odôvodňujúcej zmenu rozhodnutia v zmysle jeho návrhu, odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP náležite odôvodnil, vysporiadal sa so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré v rámci dokazovania vyšli najavo, na ktoré odôvodnenie aj odvolací súd poukazuje. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchytil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutej právnej normy obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Odvolací súd nezistil, že by závery súdu prvej inštancie boli zjavne neakceptovateľné, nevyplývajú z nich ani jednostrannosť alebo taká aplikácia právneho predpisu, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie. Pripomína odvolací súd závery z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 174/2013, ktoré si odvolací súd osvojil a v zmysle ktorých „....Hodnotenie dôkazov totiž môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi. To znamená, že hodnotenie dôkazov, a teda ani skutkové zistenia ako jeho

výsledok, z iných, než z vyššie uvedených dôvodov nemožno dovolaním úspešne napadnúť“, ktoré postuláty boli, v postupe okresného súdu, podľa zistení odvolacieho súdu, po vykonaní odvolacieho prieskumu, dodržané.

40. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vychádzajúc z predmetu konania, dostatočne zisteného skutočného stavu veci, pri rešpektovaní vyšetrovacieho princípu (§ 35 a § 36 CMP) a v dôsledku jeho správneho vyhodnotenia, vyvodil vo veci správne skutkové a právne závery, vychádzajúc z ktorých vo svetle záujmov maloletého dieťaťa s prihliadnutím na existujúce skutkové okolnosti, nie je možné otcom tvrdené nedostatky vo výchove a starostlivosti matky o maloletého A., považovať za spôsobilé zmeniť rozhodnutie v zmysle jeho návrhu. Za aktuálneho stavu návrh otca na zmenu výchovného prostredia nemožno vyhodnotiť u maloletého ako prospešný, teda súladný s jeho najlepším záujmom. Takéto rozhodnutie za súčasného stavu by sa nepochybne podpísalo na psychike maloletého a mala by negatívny vplyv na neho a reálne by bolo spôsobilé ohroziť jeho zdravý psychický a fyzický vývoj. Aktuálne podľa názoru odvolacieho súdu je v záujme maloletého potrebné zachovať existujúci stav výchovného prostredia u matky. Odvolací súd potom práve z dôvodov tohto svojho rozhodnutia nemohol považovať za relevantný návrhy otca na v odvolaní a v odvolacom konaní na rozšírený styk počas celých letných prázdnin a ani ďalšie v tejto rovine. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu otca na zmenu zverenia podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

41. Podľa § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmieta alebo zamietá alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje.

42. Pokiaľ ide o námietku otca, že nebolo dôvodné súdom prvej inštancie výrokom II. zrušiť uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 26P/113/2021 - 12 zo dňa 24.09.2021 v bode II. a v bode IV. (ktorým bolo nariadené výchovné opatrenie a upravený styk otca s maloletým v súvislosti s týmto časovým realizovaním výchovného opatrenia), je potrebné uviesť, že táto nie je dôvodná. Doba trvania tohto neodkladného opatrenia v časti zmeny styku otca s maloletým bola viazaná do doby právoplatného skončenia konania vo veci samej o návrhu otca na zmenu zverenia (sp.zn. 31P/260/2018), postup súdu prvej inštancie je daný § 335 ods. 1 CSP, ktorý správne súd prvej inštancie aj citoval. Odvolací súd zároveň dodáva, že pokiaľ sa otec naďalej dožaduje širšej úpravy styku s maloletým, (ktorý návrh pôvodne v tejto veci vzal späť a konanie bolo zastavené súdom prvej inštancie), otcovi dieťaťa nič nebráni podať takýto návrh vo veci samej, ktoré konanie si v kontexte všetkých skutočností bude vyžadovať ďalšie dokazovanie.

43. Pokiaľ otec namietal, že okresný súd v konaní nevypočul svedkov, ktorých navrhol, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie svoj postup riadne odôvodnil v napadnutom rozsudku ods. 17, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd stotožňuje. Krajský súd konštatuje, že dokazovanie v rozsahu vykonanom súdom prvej inštancie za dodržania procesných predpisov bolo dostatočné. Vo vzťahu k výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany okresného súdu je potrebné uviesť to, že do obsahu základného práva účastníka nepatrí ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov súdom alebo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie účastníkov. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (obdobne R 125/1999, R 6/2000, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 22/2017 z 19. decembra 2017) .

44. Z judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov vyplýva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov konania uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu otca, zachádzajúcu podrobne do detailov, nespôsobilú

ovplyvniť rozhodnutie o jeho návrhu, potom odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou v tomto rozhodnutí.

45. Krajský súd napokon považuje za potrebné primerane poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 147/2011 z 25. apríla 2012, podľa záverov ktorého odvolací súd, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, neporušil zákon, ak v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a navyše tiež rozviedol vlastnú argumentáciu.

46. Vzhľadom na výsledky odvolacieho konania s poukazom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že v danom prípade nejde ani o nepreskúmateľné súdne rozhodnutie, ale o rozhodnutie, s ktorého závermi, a to tak skutkovými ako aj právnymi, sa odvolateľ nestotožnil. Polemizovanie - nespokojnosť odvolateľa s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym posúdením konania súdom prvej inštancie, pokiaľ sú dostatočne dodržané zákonné limity preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti dôvodov rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), nezakladá dôvodnosť odvolania.

47. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie, ktorý uviedol vo výrokovej časti svojho rozhodnutia. Vzhľadom na skutkové okolnosti okresný súd podľa zistení odvolacieho súdu v dostatočnom rámci zohľadnil i skutočnosti, špecifiká v prejednávanej veci, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP, v podrobnostiach odkazuje na dostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Súdom prvej inštancie zvolenej argumentácii podľa názoru odvolacieho súdu nemožno nič z hľadiska jej racionálnosti, dostatočnosti, či vo svetle naplnenia zmyslu a účelu ochrany záujmov detí ako osobitne zákonom chránených subjektov, vytknúť.

48. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

49. Odvolací súd zároveň potvrdil i závislý výrok o trovách konania, pričom východiskom je, že v mimosporových konaniach upravených CMP platí vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 52 CMP, § 55 CMP zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, čo znamená, že každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku v zmysle § 55 umožňujúceho náhradu trov konania priznať, ak je to spravodlivé s ohľadom na okolnosti prípadu, pričom zákon nekonkretizuje komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarcia konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní. S poukazom na tieto uvedené teoretické východiská súd prvej inštancie rozhodol správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, ktoré závery v konkrétnostiach odvolateľ ani nespochybnil a existenciu takýchto okolností ani vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania neuvádzal.

50. Keďže odvolací súd nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o týchto rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

51. Vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu k výroku III., keďže „.....dovolacie konanie predstavuje v tomto smere samostatnú, od ostatného konania nezávislú časť konania“. (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 453/2019 z 19. novembra 2019), odvolací súd uvádza, že nevidel priestor na iné rozhodnutie o trovách dovolacieho konania než také ako v odvolacom konaní. Pre účely priznania náhrady trov dovolacieho konania konštatuje odvolací súd, že § 52 CMP predstavuje zásadné pravidlo rozhodovania o trovách nesporevého konania. Iba výnimočne možno v nesporovom konaní rozhodnúť o priznaní náhrady trov konania niektorému z účastníkov, a to v len v prípadoch stanovených zákonom. Takouto výnimkou je aj citovaný § 55 CMP. Ako každá výnimka zo zásady, aj priznanie náhrady trov konania podľa § 55 CMP je možné len v prípadoch, ktoré sa natoľko odlišujú, že inak všeobecne platná zásada (§ 52 CMP) by nepredstavovala spravodlivé riešenie veci. Vzhľadom na dôvody rozhodnutia dovolacieho súdu prichádzalo do úvahy, podľa odvolacieho súdu, rozhodnutie o

trovách dovolacieho konania podľa § 52 CMP, teda nepriznanie ich náhrady žiadnemu z účastníkov, keďže neboli zistené dôvody v zmysle § 55 CMP.

52. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c)

dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolať rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).